

Ferðaráð Føroya í framhaldandi menning:

Skulu nú kanna møguleikarnar fyri grønnari ferðavinnu

Í sambandi við at Ferðaráð Føroya leggur nú doyin á at kanna møguleikarnar fyri at menna grøna ferðavinnu í Føroyum. Í hesum sambandi helt Inga Gunnarsdóttir úr Íslandi áhugaverdan fyrilestur um hetta evnið fríggjadagin. Inga sjálf bjóðar fram grøna ferðavinnu í Íslandi til amerikumennt

LEO POULSEN

Føroysku umboðini rendu seg í Ingu Gunnarsdóttir á Vestnorden Travel Mart, sum var í Grønlandi í september í fjør. Inga er sjálf ferðasmiður, sum tað nevnist, og arbeiðir serliga við at bjóða fram grøna ferðavinnu.

Íslendski ferðasmiðurin roynir fyrst og fremst at fáa amerikumennt at vitja í Íslandi.

Ferðaráð Føroya, sum í síni lutvíst stuttu livitíð er komið sera langt við arbeiði sínum, hevur sett sær sum mál í 1998 at fremja og menna innlendis ferðavinnuna, og harundir at kanna møguleikarnar fyri grønnari ferðavinnu. Tað var tí særkomandi høvi at renna seg í Ingu, og skjótt var avtala fingin í lag um at fáa íslendingin hendavegin at halda fyrilestur um grøna ferðavinnu.

Annika Joensen, stjóri á Ferðaráð Føroya sigur, at tey bjóðaðu Ingu at ferðast runt landið til tess at hon kundi kanna føroysku viðurskiptini við atliti til grøna ferðavinnu. Hetta gjørdi Inga Gunnarsdóttir so, og úrslitið er síðani sett upp í sonevndu SWOT-skipanina, ein skipan ið verður nýtt innan ferðavinnuna. Henda skipan býtur ferðamálini upp í fyra bólkir: Styrki, veikleikar, møguleikar og høttanir.

At sær komin ferðafólk

Í fyrilestrinum nam Inga Gunnarsdóttir við ferðavinnu í breiðum týðningi, men gjørdi sjálvsagt mest burtúr grønu ferðavinnuni.

Hon vísti á, at náttúrligt, samfelagsligt og mentanarligt umhvørvi er grundarlagið undir ferðavinnu. Tilfeingið verður brúkt, tá ferðast verður, og kann ikki endurnýttast ella endurvinnast. Tí er avgerandi neyðugt, at tey, ið skipa ferðavinnuna hava hetta í huga.

Ferðafólkini sjálvi eru nógv meiri at sær komin í so máta, og geva umhvørvinum gætur. Roknast kann eisini við, at tær fyrirkur, ið ikki kenna sær ábyrgd í so máta, fara at detta burtur ímillum, meðan tær ábyrgdarfullu fyrirkurnar fara at fáa fleiri viðskiftafólk.

Inga vísti á dømi um, at ferðamál heilt hava mist alt á gólvíð, av tí at tey, ið skipaðu fyri, ikki vóru sær umhvørvið vís. Nevndar vóru

Inga Gunnarsdóttir úr Íslandi helt áhugaverdan fyrilestur um »grønna« ferðavinnu

Mynd: Jens Kr. Vang

streundur við Adriatarhavið, sum vórðu stongdar fyri ikki so langari tíð síðani, tí at sjógurin var vorðin fullur av algufloðu.

Tí verður rátt til at taka í egnan barm, tí tann tíð kann koma, tá eingi órðr og óspilt stóð eru eftir, og einasti møguleiki tá hevði verið ferðir út í rúmdina.

Ferðavinnan stór vinna

At hetta kann gerast ein trupulleiki – og kanska í ringasta føri veruleiki – sæst best út frá nýggjum kanninum sum vísa, at ferðavinnu er um at gerast meiri umfatandi enn oljuvinnan. Um ferðavinnan í heiminum verður samanborin við eitt land, hevði hetta verið triðrikasta landið í heiminum.

Og ferðavinnan er alsamt vaksandi. Metingar hjá altjóða ferðavinnuráðnum siga, at ár 2000 verða 638 mió. ferðafólk, harav 53% ella 338 mió. í Europa.

Í 1991 ferðaðust 450 mió. ferðafólk í øllum heiminum. Inntøkurnar av hesum ferðafólkum vóru umleið 330 billiúnir dollarar, sum

svarar til 6% av bruttoinn-tøknum í heiminum. Roknað verður við, at ár 2005 verður talið av ferðafólkum tvífaldað.

Stóra talið av ferðafólkum merkir sjálvandi eisini, at talið á fólk, ið arbeiðir innan ferðavinnuna, er rættiliga stórt. Í dag starvast eini 127 mió. fólk innan hesa vinnu, og tað er eitt starvsfólk út av hvørjum 15, sum starvast innan ferðavinnuna.

Vandi er sjálvandi fyri umhvørvinum, serliga har hópfarðavinnu er, og tí ræður um hjá teimum, ið skipa fyri, at hugsa um sít nær-umhvørvi.

Vandarnir eru stórir

Serliga har talan er um hópfarðavinnu, eru vandarnir stórir, bæði hvat viðvíkur umhvørvi og samfelagnum í síni heild. Døminu eru mong um, at bæði umhvørvi og fólk eru spilt av ov stórar ferðavinnu samtvinna við ov litlum fyrivarni hjá fyriskiparunum.

Ferðafólk vænta eina ávísa tænastu, tá tey fara út at ferðast, og á stóru ferðavinnuplássunum er útbøðið

Annika Joensen, stjóri á Ferðaráð Føroya

Mynd: Jens Kr. Vang

eisini rættiliga stórt. Men vandin er, at hesar tænastufyrirkur dálka umhvørvið, umframt at lokalsamføg og mentanarsamføg kunnu bliva burtur í ferðafólkastreyminum.

Døminu um hetta er óhugnaliga nógv, tó at tey ikki her skulu remsast upp. Men bæði áir, vøtn, strendur, drekkivatn, jarðar- og skógarlendi, dýr og plantur kenna árinu av ferðavinnuni, eins væl frá skipum og bilum sum frá spillvatni frá fyrirkum.

Bygdir mugu ofta víkja fyri hotellum og verða í fleiri førum lagdar heilt í oyði, og á sosiala økinum kunnu ofta vanlukkur standast av ferðavinnuni, tá bæði kriminalitetur, rúsevnismissnýtsla og skøkjulevnaður stingur seg upp.

Men alt er ikki til tað ringa. Dømi eru eisini um, at mentanarøki verða endurkveikt sum ein beinleiðis avleiðing av trýsti frá áhugadum ferðafólkum.

Hvat er grøn ferðavinnu?

Í fyrilestrinum greiðir Inga Gunnarsdóttir frá, hvat grøn ella vistfrøðilig ferðavinnu er.

Hugtakið vistfrøðilig (ella grøn) ferðavinnu verður lýst á ymsan hátt. Tað er at verja náttúrligt umhvørvi og tilfeingi, og stuðla teimum, ið bugva har.

Grøn »eko« ferðavinnu er at hyggja at og uppliva náttúruna við at vitja tjóðargarðar (reservat), hyggja eftir fuglum, hvalum, eko safariferðir. Og hinvegin vistfrøðiligar ferðaháttur, t.e. súkkla, klinta í fjøllum, ganga og »river rafting«.

Grøn ferðavinnu leggur dent á, at fólk eru ábyrgdarfull og duga at bera seg at. Ferðamaðurin skal ikki

taka nakað við sær uttan myndir, og einki annað uttan fótspor skulu liggja eftir hann. Týðningarmikið er, at árinu er minst møguligt og at ferðamaðurin fær høvi at njóta náttúruna og mentanarvirðini í landinum.

Vistfrøðilig ferðavinnu er tað mest áhugaverda innan fyri vinnuna nú. Altjóða ferðamálaráðið metir, at áhugin veksur 30% í heiminum.

Marknaðurin broytist

Ferðamynstrið broytist soleiðis, at ferðafólk úr vælferðarsamfeløgnum ynskja at fara til lond í triðja heiminum. Tey vilja uppliva okkurt ókent, ævintýr. Ferðavinnan verður meiri virkin, sjálvstøðugari, og setir tí stórri krøv til umhvørvið.

Altjóða ferðaráðið spár, at ævintýraferðavinnu verður høvuðsferðavinnan í framtíðini. Tað er ferðavinnu, sum hevur einar tvær ella fleiri tættir av hesum: umhvørvi, at vera úti, náttúra, dirvi, spenning og vandan.

Nærum helvtin av øllum ferðafólkum, sum vitja Costa Rica, fara hagar vegna regnskógarnar í tropunum. Antarktika – Suðurpólnur – dregur til sín fleiri og fleiri »grøn« ferðafólk. Seinastu fyra árinu eru tey vorðin fyra ferðir so nógv ella 8000 ferðafólk.

Viðskiftafólk fáa meiri og meiri vald, og fyrirkur í ferðavinnuni koma undir al-samt meiri trýst og mugu venja seg við at nýta økologiskari arbeiðshátt.

Kanningar vísa, at tann vitandi, vani og »grøni« ferðamaðurin ynskir ikki at halda summarfrí har, sum alt ov nógv ønnur fólk eru, har dalking er ella har sosialir og mentanarligir trupulleikar eru.

NOA®
NOA

Handilin
er á tremur
við nýggjum
frá
NOA - NOA

P/f 29
í Tróndargøtu
Tlf. 18200